

L.C. Tyler

Een Franse connectie

Deel 2 in de serie Moord volgens het boekje

Vertaald door Cora Kool

DE FONTEIN

Proloog

Het enige vreemde aan mijn telefoongesprek met Ethelred was dat hij al bijna een jaar dood was.

Nou, je weet hoe dat gaat. Je zit rond middernacht in Sussex in de flat van een overledene. De regen tikt tegen de oude schuiframen. Je hoort het kraken van een vloer, hopelijk in een van de aangrenzende flats. De telefoon gaat. Je neemt, zoals een mens dat nu eenmaal doet, een beetje behoedzaam op.

‘Met de etagewoning van Ethelred Tressider,’ zei ik. Dat was de naam van de overledene – hoewel ik de waarheid misschien een tikkeltje geweld aandeed door Ethelreds benauwde flatje als ‘etagewoning’ te omschrijven.

Er volgde een lange stilte, alsof de beller niet had gedacht dat er zou worden opgenomen of dat hij daar niet bepaald op zat te wachten.

‘Is dat die etagewonink van menier Tressider?’ zei de beller, met een accent dat je alleen maar kon omschrijven als waardeloos.

‘Dat bedoelde ik, ja, toen ik zei “Met de etagewoning van Ethelred Tressider”,’ antwoordde ik. Ik vond ons gesprek merkwaardig geruststellend, zij het dat het ’s nachts overgaan van een telefoon op het stille platteland in een kille, vochtige flat van een overleden iemand angstaanjagend was. Uit het feit dat ik een volslagen idioot aan de lijn had, bleek echter dat het een doodnormale dag was.

‘Menier Tressider, die beroemde skraiver?’

Het kwam door het woord ‘beroemde’ dat ik achterdochtig werd.

‘Met wie spreek ik?’ vroeg ik.

Er viel opnieuw een lange stilte, die erop wees dat de beller daar nog niet helemaal uit was.

‘Het spait me dat iek u moet lastiegvallen, mevrouw. U spreekt miet British Gas,’ zei de stem, aandoenlijk ingenomen met zichzelf. ‘Iek wiel alleen controlieren of de thermostaat van menier Tressider op de joiste temperatuur staat voor die wienter.’

‘Ethelred?’ zei ik. ‘Jij bent het, hè?’

Dit keer aarzelde de stem niet.

‘Nee,’ zei hij. ‘Miet British Gas. Graties vailieghaidscheck.’

‘Midden in de nacht?’

‘Spait mai eel erg, mevrouw. Ien ons callcenter ies et niet midden in die nacht. In Bangalore wij werken allemaal zo erg ard.’

In werkelijkheid (ik weet waar Bangalore ligt) zou het daar rond vijf uur in de ochtend zijn, maar dat was niet de reden dat hij zich verlulde.

‘Waarom is uw accent veranderd van Duits in Frans?’ vroeg ik.

‘Niet Frans, Indiaas. Ien Bangalore wai zain allemaal zo, zo Indiaas. Alstublieft, kuunt u bevestiegen dat de thermostaat van menier Tressider op de joiste temperatuur staat voor die Engelse wienter?’

‘Ethelred, hou me niet langer aan het lijntje,’ zei ik, omdat een van ons ter zake moest komen. ‘Die thermostaat staat op een prima temperatuur voor de flat van een dode. Als je denkt dat je misschien toch niet dood bent, dan zet ik hem een graadje of twee hoger. Oké, stomme lul, waar zit je precies?’

‘Dood?’ zei de stem. Er klonk een zweem bezorgdheid door die niet alleen verband hield met de centrale verwarming. Op dat moment herinnerde ik me dat het nieuws over zijn dood hem misschien nog niet had bereikt – iets wat ik hem te zijner tijd zou moeten uitleggen. En bij voorkeur op een veel begrijp-

pelijker manier dan dat ik het nu aan jou uitleg. O... en dat het mijn schuld was dat hij dood was, trouwens. Ja, dat moest ik voorzichtig gaan uitleggen als het eenmaal zover was.

Ethelred Tressider, want ik wist zeker dat hij het was, zou het verhaal beter hebben verteld. Als onopvallende, maar ervaren misdaadschrijver wist hij alles over verwickelingen, karakterschildering, tempowisselingen, enzovoorts enzovoorts. Hij zou niet op de allereerste bladzijde een telefoontje krijgen van een overleden iemand en de onbedoelde onthulling van de dader zou niet op bladzijde twee staan. Als onopvallende, maar ervaren misdaadschrijver zou hij de plaats van handeling sowieso zorgvuldig hebben beschreven, hebben uitgelegd wie iedereen was. Hij zou zich niet lukraak in het verhaal hebben gestort, het aan de lezers overlatend om het te snappen – of juist niet, als ze daar de voorkeur aan gaven. En als onopvallende, maar ervaren misdaadschrijver zou hij behoorlijk over de rooie zijn als hij ontdekte dat ik zijn dood op mijn geweten had.

Een verontschuldiging was misschien op zijn plaats.

‘Ethelred, luhannes die je bent,’ zei ik, ‘je beseft toch wel dat dit allemaal jouw schuld is?’

‘Allemaal de skuld van menier Tréssider?’ De stem klonk nu zowel gekwetst als Frans.

‘Laten we er geen doekjes om winden, goed? Waar ben je, Ethelred? Dat moet ik weten... Ik zal je uitleggen waarom als we elkaar zien.’

‘Bangalore,’ zei de stem, in een laatste zielige poging om zichzelf te overtuigen.

‘Je bedoelt Bangalore in Normandië?’

‘Ik niet weet wat Normandië ies.’

‘*Bonne nuit,*’ zei ik.

‘*Bonne nuit,*’ antwoordde de stem op trieste toon.

En ik hing op. Nou, als hij de stomme zak wilde uithangen, dan mocht hij een tijdje in zijn sop gaarkoken.

Uiteraard had ik er spijt van zodra ik had opgehangen. Ik zat tenslotte al bijna een jaar te wachten op dit telefoontje – elf

vreemde maanden lang sinds Ethelred zo tragisch en op zo'n onwaarschijnlijke manier door mijn toedoen was omgekomen.

Nu hij weer contact had opgenomen, werd ik gedwongen om mijn motieven daarvoor opnieuw te onderzoeken. Het kwam niet zozeer voort uit jaloezie. Ik ben echt geen jaloers type, zoals je heel goed weet. Ethelred betekende niets voor me en hoewel ik zeker weet dat hij hunkerde naar mijn maatje 40 (nou ja, op sommige labels dan), betekende ik waarschijnlijk ook niets voor hem. Maar feit was dat hij had besloten om me te verlaten en het vliegtuig te pakken om zich bij zijn sloerie te voegen: de Lichtzinnige Vrouw van wie ik de naam nooit zal typen. Je zou kunnen aanvoeren dat iedere schrijver van middelbare leeftijd recht heeft op één sloerie. Maar zij was voor hém de verkeerde sloerie. Eerlijk. Het was genadiger om Ethelred onmiddellijk om het leven te laten komen.

Een krakende vloerplank en alweer een levensbedreigend geratel tegen het oude schuifraam brachten me terug in het hier en nu. Ik hoorde een paar keer gebonk, waarna er weer stilte heerste in West Sussex. Had iemand door een problematische prostaat een tripje naar de wc moeten ondernemen? Ik prentte mezelf in dat ik niet in geesten geloofde, zelfs niet in geesten van misdaadschrijvers die officieel dood waren.

Wat mij te doen stond, was Ethelred opsporen om het allemaal te regelen. Hem uitleggen in welke zin hij dood was en, om het van de positieve kant te bekijken, in welke zin hij leefde. Hem uitleggen op welke (onbeduidende) manier het misschien mijn schuld was en op welke manieren het overduidelijk helemaal zijn eigen schuld was. In alle verwarring moest ik me focussen op wat harde feiten en cijfers. Het getal dat me meteen te binnen schoot was vijftien procent (vijfentwintig procent voor de filmrechten en de rechten voor de verkoop aan het buitenland). Ja, dat zat er wel in. Of hij nu dood of levend was, ik was nog altijd Ethelreds literair agent.

1

Ik ben niet altijd literair agent geweest.

Toen ik jong was, wilde ik dierenarts worden. Het idee om te zorgen voor schepsels met een te verwaarlozen intelligentie die iemand nodig hadden om hun troep op te ruimen stond me wel aan. Ik wilde mijn tijd doorbrengen met lagere levensvormen die niet in staat waren om iets terug te zeggen. Het duurde niet lang of ik ontdekte wat mijn echte roeping in het leven was.

Het Agentschap Elsie Thirkettle trok de aandacht van een aantal veelbelovende jonge auteurs met een hoge literaire waarde, maar ik slaagde erin om de meesten van hen te lozen. Het is namelijk een kwestie van kwantiteit, niet van kwaliteit. Bij het hervormen van de landbouw ging het er allemaal om dat je twee keer kon oogsten van een akker waar dat eerst maar één keer kon. Bij boeken is het bijna hetzelfde. De royalty's van een boek waarvan de totstandkoming vijf jaar heeft geduurd, zijn meestal zo'n beetje hetzelfde als bij eentje dat in een halfjaar is geschreven. Ik kan twee en soms drie keer oogsten bij mijn auteurs. Het is me gelukt om een aantal wetten op te stellen:

1) Elsie's Eerste Wet – Ruk het manuscript uit hun smoezelige handjes op het moment dat ze het benodigde aantal woorden hebben gehaald. Een tweede herziene versie zal in sommige opzichten beter zijn, maar in andere opzichten gegarandeerd veel erger. Stuur het gewoon naar een uitgever en laat die aardige redacteur de rest doen. Con-

troleer in ieder geval wel eerst of de plot anders is dan bij het vorige boek – zie hiervoor Elsie's Tweede Wet.

2) Elsie's Tweede Wet – Zie hen altijd zover te krijgen dat ze een vervolg schrijven. De personages hebben ze ten slotte al. Ze hebben locatieonderzoek gedaan. Ze hebben een paar onwetende lezers weten te strikken. Het klopt dat het schrijven van series dé indicatie is dat het om een tweederangs schrijver gaat. Zie hiervoor ook Elsie's Derde Wet.

3) Elsie's Derde Wet – Boeken van tweede- of derderangs auteurs kosten evenveel als boeken van eersterangs auteurs. Dat is vreemd, als je erover nadenkt. Het heeft iets weg van dezelfde bedragen vragen voor bont en voor nylon, met als argument dat het nog altijd een jas is. Of hetzelfde vragen voor Château Lafite Rothschild als voor een slobberwijnkje. Of hetzelfde vragen voor goede en slechte chocola (hoewel er uiteraard niet zoiets bestaat als slechte chocola). Je verwacht niet dat je dit kunt doen, maar zie Elsie's Vierde Wet.

4) Elsie's Vierde Wet – Het is verbazingwekkend wat je allemaal kunt flikken.

Ethelred was een van mijn succesnummers. In het begin hunkerde hij naar onderscheidingen en enthousiaste recensies. Nadat ik alles echter goed aan hem had uitgelegd, kreeg ik minstens twee en soms drie of vier boeken per jaar onder verschillende pseudoniemen. Hij schreef voornamelijk detectiveverhalen, maar ook romantische fictie. Zijn liefdesverhalen waren, denk ik, vooral zo ontroerend omdat hij een lang verleden achter de rug had waarin hij constant werd gedumpte door allerlei soorten vrouwen en herhaaldelijk door zijn (ex)-vrouw. Hij verdiende beter. Dat hoefde ik niet per se te zijn, het kon ook iemand zijn die veel op mij leek.

Toen kreeg hij een soort midlifecrisis en hij besloot om er-
vandoor te gaan met de Lichtzinnige Vrouw (van wie ik de
naam nooit enzovoorts enzovoorts), zonder daarover ook
maar een woord tegen mij te zeggen totdat hij veilig het land
uit was. Het was niet meer dan gepast dat ik een tijdje daarna
achterwege liet om hem over zijn dood te informeren.

Ik had kunnen denken dat hij van plan was om voorgoed
te verdwijnen, ware het niet dat hij pijnlijk gedetailleerde in-
structies voor mij had achtergelaten over het onderhoud van
zijn boiler. Hij was het soort misdaadschrijver dat vaak inzit
over zijn boiler.

Als zijn literair agent was ik uiteraard niet alleen verant-
woordelijk voor zijn boiler. In zijn afwezigheid betaalde ik
zijn rekeningen, opende alle post die er interessant uitzag en
maakte de royalty's over naar zijn rekening (min een redelijke
aftrek voor het agentschap). Ook controleerde ik zijn bank- en
creditcardgegevens, op zoek naar aanwijzingen over waar hij
zich bevond of wat hij aan het doen was. Doordat ik van tijd
tot tijd langsging in zijn flat kon ik me ervan verzekeren dat
ook verder alles in orde was. En ik kon dan zijn burens gerust-
stellen dat hij nog steeds op reis was om onderzoek te doen
voor zijn volgende boek. Heel af en toe (omdat het een flinke
rit was) overnachtte ik daar. Zo ver was het eigenlijk ook weer
niet om terug te rijden naar Hampstead. Maar als ik in de flat
was, bood het troost dat ik werd omgeven door zijn vormeloze
tweedjassen, zijn sjofele oude waxjas en zijn groene kaplaar-
zen. Het was dan makkelijker om te geloven dat het bij zijn
afwezigheid echt ging om een tijdelijke verstandsverbijstering,
zoals ik dat ook tegen anderen zei.

Zijn bankgegevens en alle andere dingen wezen echter op
het tegenovergestelde. Financieel gezien was het uiterst pover.
Geen enkele aanwijzing dat hij nog leefde. In mijn geval is
mijn creditcardoverzicht een van de belangrijkste graadme-
ters – als dat saldo niet wordt aangezuiverd, dan weet je dat
ik dood ben. Maar Ethelred kon maandenlang overleven op
een kom rijst en een biologische mueslireep. Zijn criterium bij

het aanschaffen van kleren was dat ze lang meedingen. Je kon dus niet concluderen dat het achterwege blijven van uitgaven inhield dat het met hem gedaan was.

Het was natuurlijk de moeite waard om hem terug te krijgen als dat kon, maar er bestaan geen handboeken voor het terugvinden van vermiste auteurs – en ook geen tips op internet. Je plaatst geen oproepen in de plaatselijke kranten – voor honden: ja; voor vermiste auteurs: nee. Het lijkt niet iets te zijn wat mensen geneigd zijn te doen.

Opeens kreeg ik een ingeving. Het was tot dusverre helemaal niet nodig geweest dat hij zijn creditcard of pinpas gebruikte, omdat hij op een andere manier aan geld kwam. Maar vroeg of laat raakt het geld op, zo was mijn ervaring. Dan zou hij dat plastic nodig hebben. Als ik wachtte totdat het desbetreffende creditcardoverzicht kwam, dan wist ik waar hij de kaart had gebruikt; dat hield dan alleen wel in dat ik zeker wist waar hij de vorige maand was. Als ik aan de andere kant al zijn kaarten zou opheffen...

Ik kan niet beweren dat dit in een handomdraai lukte. Banken zijn geneigd om met de houder van een kaart te willen praten. Tenzij je hen ervan overtuigt dat je een kaart bent kwijtgeraakt die iemand jou had toevertrouwd – en dat jij denkt dat de kaart en de pincode in handen zijn gevallen van slechteriken met een dure smaak. Dan kun je hen de stuipen op het lijf jagen en tot een beetje actie aanzetten. Binnen twintig minuten was Ethelred, tragisch genoeg, blut.

Ik ging achteroverzitten en wachtte op het volgende telefoontje.

Dat kwam twee weken later.

In de tussenliggende periode was ik aan het mijmeren geweest waar Ethelred zou kunnen zijn. Zijn vakantie bracht hij graag in het Loiredal door. Daar verbleef hij in hotels waar het behang loskwam, dronk hij onbestemde wijn en bevestigde hij alle Franse vooroordelen over Britten in het buitenland. Uiteraard lag Frankrijk te veel voor de hand en was het geen reële

mogelijkheid. Het was duidelijk dat hij niet in Bangalore was. Hij had een hekel aan Benidorm, Korfoe of welke plek dan ook waar drommen landgenoten op afkwamen. Dat betekende dat de rest van de wereld overbleef, en dat is veel. Op het moment dat het telefoontje kwam, was ik er nog steeds niet uit.

Het was negen uur 's avonds toen mijn smaakvolle telefoon – een nieuwe gadget in de vorm van een kikker – de tonen van ‘Greensleeves’ ten gehore bracht in mijn appartement in Hampstead.

Ik legde de kikker halverwege het refrein het zwijgen op door op te nemen. ‘Met Elsie Thirkettle,’ zei ik.

‘Heb je mijn kaarten opgezegd?’

‘Waarom zou ik dat dan doen?’

‘Ik heb geen idee. Het interesseert me ook niet echt waaróm je het hebt gedaan. Ik vroeg alleen: héb je het gedaan?’

‘Je hebt gewoon de benen genomen en mij in de steek gelaten,’ zei ik, terwijl ik wat oprechte verontwaardiging liet doorklinken. ‘Hoe kon ik nou weten of je dood was of nog leefde? Een belletje zou leuk zijn geweest. Zelfs een ansichtkaart zou beter zijn geweest dan helemaal niets.’

‘Ik heb je twee weken geleden gebeld.’

‘Nee, dat was British Gas. Weet je nog?’

Er kwam vreemd genoeg geen reactie op.

‘Waarom kon je niet gewoon een normale midlifecrisis hebben?’ ging ik verder. ‘Waarom kon je geen Harley-Davidson kopen, je aansluiten bij een heavymetalband, gelovig worden? Waarom moest je spoorloos verdwijnen? Met Haar?’

Er klonk een diepe zucht. ‘Het leek destijds een goed idee.’

‘En nu?’

‘En nu wil ik mijn betaalpassen terug. Alsjeblieft.’

‘Waar zit je precies, Ethelred?’ vroeg ik.

Het was even stil. ‘In het buitenland,’ zei hij, behoedzamer dan strikt noodzakelijk was.

‘In dat geval moet dit telefoontje je flink wat geld kosten,’ antwoordde ik.

Er viel opnieuw een stilte. ‘Ik had niet zo goed nagedacht over alles,’ zei hij.

‘Nou, doe dat nu dan en kom ter zake.’

‘Ik wil dat jij ervoor zorgt dat ik mijn kaarten weer kan gebruiken.’

‘Dat kun je alleen zelf.’

‘Mooi. Wie moet ik bellen?’

‘Zo eenvoudig is het niet,’ zei ik.

‘Niet zo eenvoudig?’

‘Je moet zelf naar de bank toe om een paar dingetjes op te helderen.’

‘Een paar dingetjes?’

‘Laten we het op hoogstens zes houden.’

‘Heb je iets stoms gedaan?’

‘Nee,’ zei ik, maar ik loog.

‘En wat moet ik nu doen dan?’

‘Als je ooit weer betaalpassen wilt gebruiken, dan moet je terugkomen naar Engeland.’

Hij slaakte opnieuw een diepe zucht. ‘Wil jij dan mijn hotel bellen en de rekening met je eigen kaart betalen zodat ik kan vertrekken?’

‘Nee.’

‘Maar...’ zei de kaartloze persoon.

‘Ik ga die rekening van jou niet betalen zodat je de benen kunt nemen met een of andere sloerie,’ zei ik. ‘Je bent hopeloos met vrouwen. Ik kom je halen. Waar moet ik naartoe vliegen?’

‘Er zijn geen vrouwen meer in mijn leven – en al helemaal geen sloeries. Wat dat vliegen betreft: je moet naar Tours gaan, denk ik zo, als je met het vliegtuig wilt. Maar het is waarschijnlijk makkelijker om de trein te nemen. Ik zit in het Loiredal – om precies te zijn zit ik in de Vieille Auberge in Chaubord. Recht tegenover het kasteel. Het wijst zich vanzelf.’

‘Heeft het toevallig loszittend behang?’

‘Ja. Dat is de enige behangsoort die ze hebben.’

‘Ruikt het er naar schimmel en oude kaas?’

‘Ja. Allebei.’

‘Zijn er ook andere plekken waar je kunt verblijven?’

‘Dat zal best, maar ik zit daar. Ik vind het er fijn.’

‘Wil je dan voor mij een kamer voor morgennacht boeken?’ vroeg ik.

‘Eén nacht, of langer?’

‘Ik zie niet in waarom we langer zouden moeten blijven,’ antwoordde ik.

Volgens mij was het lang genoeg om uit te leggen wat ik had gedaan en om tot hem te laten doordringen dat het voor zijn eigen bestwil was geweest.

Uiteraard kon ik met geen mogelijkheid weten dat de gasten, in een hotel vol postzegelverzamelaars, elkaar zouden gaan vermoorden. Dat is niet het eerste wat bij je opkomt, toch?’

Eerder verschenen in de serie 'Moord volgens het boekje'
van L.C. Tyler:

De vermiste dame

E-book december 2022

Oorspronkelijke titel *Ten Little Herrings*

Oorspronkelijke uitgever Allison & Busby

Copyright © 2009 by L.C. Tyler

The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2022 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein,
Utrecht

Vertaling Cora Kool

Omslagontwerp De Weijer Design, Baarn

Omslagillustratie © David Wardle

Opmaak binnenwerk Crius Group

ISBN e-book 978 90 261 6576 4

ISBN luisterboek 978 90 261 6577 1

NUR 331

www.uitgeverijdefontein.nl

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.